

Primljen 29. 5. 2007.

PRIKAZ KNJIGE NEVENKE BLAŽEVIĆ „GRUNDLAGEN DER DIDAKTIK UND METHODIK DES UNTERRICHTS DEUTSCH ALS FREMSPRACHE”

*Manuela Svoboda**

Filozofski fakultet, Rijeka

Nevenka Blažević

Grundlagen der Didaktik und Methodik des Unterrichts Deutsch als Fremdsprache
Rijeka, Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2007., 235 str.

Knjiga Nevenke Blažević *Grundlagen der Didaktik und Methodik des Unterrichts Deutsch als Fremdsprache* prvi je sveučilišni udžbenik u Republici Hrvatskoj namijenjen kolegiju *Metodika nastave njemačkoga jezika*. Ova knjiga daje pregled najvažnijih tematskih didaktičko-metodičkih područja koja predstavljaju osnovu za osposobljavanje i daljnje usavršavanje u struci. Djelo sadrži ukupno 235 stranica, podijeljeno je u 12 poglavlja raščlanjenih na više potpoglavlja o čijoj se strukturi najvažnije informacije mogu doznati već iz vrlo pregledna sadržaja.

U prvomu je poglavlju dana kratka povijest didaktike i metodike nastave stranih jezika te su definirani pojmovi ‘didaktika’ i ‘metodika’. Autorica upozorava na problem nedovoljnoga razlikovanja tih dvaju pojmova, što vrlo često dovodi do zabune s obzirom da su usko povezani i međusobno se dopunjuju.

U drugomu je poglavlju prikazan povijesni pregled i obilježja nastavnih metoda, njihovo nastajanje i osnove, a razmatraju se i njihove prednosti i nedostatci. Autorica, među ostalim, spominje metode koje se temelje na klasičnima jezicima, a koje su preuzete za učenje novijih jezika. Budući da klasične metode nisu najuspješnije u učenju novijih jezika, autorica upućuje na suvremene trendove u metodici nastave stranih jezika, pri čemu posebnu pozornost posvećuje Zajedničkomu europskomu referentnomu okviru za jezike.

Treće poglavlje razmatra procese učenja i poučavanja stranih jezika. Težište je stavljeno na dob učenika, strategije učenja i poučavanja te motivaciju. Autorica razlikuje učenje materinskoga jezika, koje teče paralelno s procesom sazrijevanja mozga djeteta, i učenje stranoga jezika, koji se naknadno integrira u već postojeće

* Manuela Svoboda, Filozofski fakultet, Rijeka; e-mail: manuelasvoboda52@hotmail.com

strukture mozga. Također naglašava razlike u učenju stranih jezika djeteta, odrasle ili starije osobe. Budući da su za učenje stranih jezika potrebni određeni preduvjeti, navodi strategije učenja nužne za autonomno učenje stranih jezika s kratkim osvrtom na socijalno-psihološke faktore i njihov utjecaj na učenje jezika. S obzirom na to da je motivacija danas «ključ za uspješno učenje», ističe faktore koji utječu na motivaciju učenika te navodi načine na koje nastavnik može motivirati učenike.

U četvrtomu poglavlju definirane su opće i komunikacijske kompetencije učenika na koje ne utječu samo osobine učenika nego i vanjske okolnosti. Autorica osobne kompetencije dijeli u četiri ključna pojma: deklarativno znanje, praktične i interkulturalne sposobnosti, kompetencije vezane za osobine učenika i sposobnost učenja, što detaljnije opisuju u potpoglavljima. Jasno je odredila i komunikacijske kompetencije učenika dijeleći ih na lingvističku kompetenciju, sociolingvističku i pragmatičku kompetenciju.

U petomu poglavlju obrađena su jezična sredstva u nastavi stranih jezika, pri čemu se posebna pozornost posvećuje obradi vokabulara i gramatike. Za uvođenje i semantizaciju novoga vokabulara daje ogledne primjere, kako za početnike, tako i za naprednije učenike. Nadalje ističe važnost provjere razumijevanja vokabulara i njegovo ponavljanje navodeći primjere na koji se način to može učiniti. Pozivajući se na relevantnu literaturu, usvajanje gramatike dijeli u tri faze: početnu, turbulentnu i završnu, tijekom kojih učenik postupno usvaja gramatičke strukture i vještine.

U šestomu poglavlju opisane su komunikacijske vještine u nastavi stranih jezika. Istaknuta je važnost sve četiri komunikacijske vještine - slušanje, čitanje, govor i pisanje. Autorica navodi konkretne zadatke, korisne radi što boljšega razumijevanja teksta prilikom slušanja ili čitanja. Komunikativna kompetencija stječe se govorom, pa se njemu treba pridati veći značaj. Stoga autorica daje mnoštvo ideja i primjera kako se govor može vježbati na satu učenja stranoga jezika. Nadalje, ističe se važnost pisanja na stranomu jeziku, čime se također razvijaju komunikacijske vještine, te ističe da je pisanje proces koji se postupno razvija sukladno stupnju znanja stranoga jezika.

Korištenje medija u nastavi stranih jezika predmet je sedmoga poglavlja, pri čemu je stavljen naglasak na najvažnije medije poput ploče, kasetofona, CD-playera, grafoskopa, videa i računala. Uz opis kako rabiti medije u nastavi stranih jezika, autorica navodi mnoštvo raznovrsnih aktivnosti prije, za vrijeme i nakon korištenja navedenih medija, te ističe važnost slušanja izvornih govornika u nastavi stranih jezika.

U osmomu poglavlju opisani su načini provjere znanja i ocjenjivanja te uzroci, vrste i ispravljanje pogrješaka. Autorica navodi formalne (standardizirane) i neformalne oblike provjere znanja, različite oblike zadataka u testovima, kao i njihove prednosti i nedostatke. Za ocjenjivanje testova nudi različite kriterije ovisno o vrsti zadataka koje obrazlaže i boduje. Pogriješke također razvrstava u kategorije i klasificira ih kako bi bile lakše vrjednovane.

Deveto poglavlje daje prikaz kriterija za vrjednovanje udžbenika. Uspješno

učenje stranoga jezika uvelike ovisi o udžbeniku, no sam udžbenik također nije jamstvo za uspjeh. Autorica daje kriterije za ocjenu udžbenika i smjernice za odabir udžbenika. Izbor udžbenika najviše ovisi o učenicima i postavljenu cilju. Detaljno razrađuje dijelove udžbenika, tj. cjelokupnu koncepciju, tekstove, prikaz gramatike, uvođenje novoga vokabulara, razvijanje sposobnosti (slušanje, govor, čitanje i pisanje) i vježbe. Na kraju nudi praktičan raster za vrjednovanje udžbenika.

U desetomu poglavlju razmotreni su različiti aspekti interakcije u nastavi stranih jezika. Autorica ističe ulogu nastavnika u nastavi stranoga jezika i daje kratak opis svih socijalnih oblika koji se mogu rabiti u nastavi s osvrtom na važnost i potrebu ciljanoga postavljanja zadataka, pohvale i kritike učenika tijekom nastave, te uputa za ponašanje nastavnika u određenima situacijama.

U jedanaestomu poglavlju opisane su nastavne faze, aktivnosti u pojedinoj fazi te nastavna priprema. Predstavljene su različite nastavne faze i aktivnosti u tima fazama, no napominje da svaki sat u praksi ne mora sadržavati sve navedene faze.

Predmet posljednjega, dvanaestoga poglavlja je ciljano promatranje i vrjednovanje nastave, od razmjene iskustava s kolegama do vanjskoga vrjednovanja pretpostavljenih. Autorica daje upitnik za promatranje i vrjednovanje nastave te navodi faktore koji utječu na tijek nastave.

Na kraju knjige nalazi se opširan popis literature citirane u udžbeniku.

Knjiga *Grundlagen der Didaktik und Methodik des Unterrichts Deutsch als Fremdsprache* prilagođena je studentima njemačkoga jezika i književnosti, pregledna

je i primjerena studentskoj populaciji. Kako daje pregled svih važnih didaktičko-metodičkih područja, neizostavno će poslužiti kao bogati izvor ideja i kao pomoć pri pripremi nastave, izboru udžbenika i načinu provjere znanja učenika. No ovaj udžbenik nije namijenjen samo studentima njemačkoga jezika nego će biti korisno štivo svakome tko pokaže zanimanje za nastavu njemačkoga jezika, bez obzira na postignuti stupanj obrazovanja. Bit će vrlo korisna nastavnica s kratkim pedagoškim nastavnim iskustvom, jer se u ovome udžbeniku može pronaći obilje podataka, ali i uputa kako u pojedinoj fazi učenja stranoga jezika podići kvalitetu, odnosno olakšati učenje, što je prvenstveni cilj nastave. Također, onima iskusnima, koji već imaju razrađen vlastiti pristup u nastavi stranoga jezika, pripomoći će u unaprjeđenju i usavršavanju tog pristupa. Bogata autoričina iskustva pretočena u ovaj udžbenik pravi su izvor didaktičko-metodičkih alata, koja u rukama vješta korisnika mogu dati primjerene rezultate. Zato je ovaj udžbenik pravo osvježenje u stručnoj literaturi koja se pojavila u Hrvatskoj.

